

Ecokathedraal is een project zonder einde

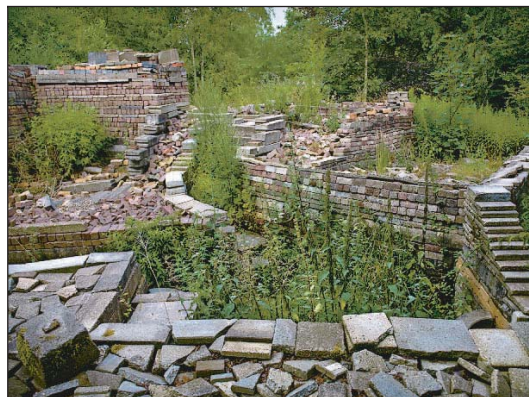
Nutteloze bouwsels worden het genoemd, waarin de makers ziel en zaligheid hebben gestoken. Uitingen van spontane architectuur. En ze komen overal ter wereld voor. De cultuurredactie van *Dagblad van het Noorden* ging op zoek naar 'follies' in het Noorden. Aflevering 4: de ecokathedraal van Louis le Roy in het Friese Mildam.

Door Martin Groenewold

Het langstlopende bouwwerk van Nederland staat in Friesland. In Mildam, om precies te zijn. En bouwwerk, tja, die term verdient ook wel enige precisering. De ecokathedraal van Louis le Roy (84) zou je ook een tuin kunnen noemen. Of een jungle. Of gewoon een stortplaats.

Le Roy begon zijn ecokathedraal-project in de jaren zeventig. Hij verwierf drie hectare grond, plantte er bomen en kwam met de gemeente Heerenveen overeen dat het restmateriaal van stratenmakers voortaan op zijn land zou worden uitgestort. Tot op de dag van vandaag worden de kunstenaar en zijn 'volgelingen', verenigd in de Stichting Tijd, geregeld van nieuw bouw materiaal voorzien. Stukken stoeptegels, rioolbuis, klinkers, betonnen paaltjes. Vrachtwagens vol.

Het bouwproces duurt al een kleine veertig jaar, maar da's een fractie van de tijd die nodig is om de ecokathedraal te voltooien. Met zijn blote handen legde Le Roy zelf de basis: hij bouwde een 'eerste laag' van muren, torens en terrassen. Hij metselde niet, maar stapelde de stenen. Sommige bouwsels gaan een meter of twaalf de lucht in. Wat de kunstenaar

De ecokathedraal in Mildam: een verzameling stenen, bomen en planten.

Foto: DvhN/Kees van de Veen

betreft nemen anderen straks het stokje over, honderden jaren lang. Of in elk geval honderd jaar lang, zoals Le Roy en de gemeente Heerenveen in juni 2005 in een intentieverklaring overeenkwamen.

Brandnetels, berenklaauw, bakstenen, bomen: op deze plek krijgen mens, dier én

gelegenheid, zoals een toiletgebouwtje. De dichtstbijzijnde parkeerplaats ligt op ruim zeshonderd meter. En het bordje 'Betreden op eigen risico' bij de ingang nodigt ook al niet uit.

Eerder zei Louis le Roy in een interview dat hij zijn idee over de hele wereld wil verspreiden. "Volgens mijn filosofie zou elke stad, groot of klein, een procent van het stedelijk gebied moeten bestemmen voor ecokathedrale processen. In de steden is geen grasspriet te vinden en nemen hectiek en waan van de dag alleen maar toe. Een ecokathedraal kan tegenwicht bieden. Het is een planvrije zone waar mensen die uit het systeem zijn gestoten met restmateriaal van de stad aan de slag kunnen, uiteraard in samenwerking met de natuur."

Klinkt goed, maar de praktijk is weerbarstiger. In 1973 ging de gemeente Groningen een contract aan met Le Roy

om in Lewenborg een openbaar groengebied volgens zijn ideeën in te richten. Het contract had een looptijd van tien jaar, maar na een reeks klachten over wildgroei werd al na vijf jaar een coördinator aangesteld. Zodra het contractueel kon, riepen bewoners een beheergroep in het leven die meer structuur in het gebied moest aanbrengen. Uiteraard tot teleurstelling van Le Roy, die parken en natuurreservaten verafschuwt. "Flora en fauna horen niet achter hekken", probeerde hij nog.

Niemand kan in de toekomst kijken, maar in Mildam bestaan voorlopig geen bewonersorganisaties en beheergroepen. Het drie hectare grote bosperceel aan de Yntzelaan is in een paar decennia veranderd in een fascinerende, schijnbaar onbedreigde jungle. Een eendeloos project en een project zonder einde.

Hopelijk.